

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Αυγενάκη.

Θέμα: «ΟΠΕΚΕΠΕ: Προβλήματα λειτουργίας του Οργανισμού - Καταγγελίες».

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Στο από 27.11.2023 και με αριθμό πρωτ. 332654/57982/2023 πόρισμα της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη με θέμα «Διαδικασία υποβολής Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης 2022 και 2023»¹ απευθυνόμενο σε εσάς, η Αρχή κατέγραψε, στο πλαίσιο διερεύνησης αναφορών πολιτών αλλά και κατόπιν συνάντησης κλιμακίου της με τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, τα μεγάλα προβλήματα που προκλήθηκαν εις βάρος των παραγωγών, εξαιτίας των δυσλειτουργιών και των ελλείψεων της νέας εφαρμογής της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης.

Με το εν λόγω πόρισμα αποκαλύφθηκαν επιγραμματικά τα εξής:

- Πλημμελής διεξαγωγή προκαταρκτικών διασταυρωτικών ελέγχων,
- Πρόβλημα με την υποβολή διοικητικών πράξεων,
- Απουσία τεχνικής υποστήριξης,
- Εσφαλμένη εικόνα δικαιωμάτων έτους 2022 κατά την υποβολή των ενιαίων αιτήσεων ενίσχυσης,
- Καθυστερήσεις στις πληρωμές μεταβιβάσεων,
- Προβλήματα στην οριστικοποίηση των αιτήσεων,
- Καθυστέρηση της έναρξης υποβολής δηλώσεων,
- Καθυστέρηση στην έκδοση εγκυκλίων,
- Μη δυνατότητα χαρακτηρισμού έκτασης ως ορεινής ή μειονεκτικής (εξισωτική αποζημίωση),
- Μη δυνατότητα επιλογής πιστοποιημένων ποικιλιών για επιδότηση (συνδεδεμένες ενισχύσεις).

Επίσης αποκαλύφθηκαν σοβαρά προβλήματα λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ λόγω της υποστελέχωσης του Οργανισμού, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλει το προσωπικό, αλλά και καταγγελίες για μη δυνατότητα πρόσβασης των στελεχών στο σύστημα λόγω ελλείψεων του μηχανογραφικού συστήματος, όπως και καταγγελίες για διακριτική μεταχείριση ενώσεων που συνεργάζονται με συγκεκριμένο τεχνικό σύμβουλο.

¹ <https://www.synigoros.gr/el/category/prwtogenhs-paragwgh/post/porisma-or-agrotikes-epidothseis-2022-kai-2023>

Συμπερασματικά, κατά το ως άνω πόρισμα, διαπιστώθηκε ότι οι αρμοδιότητες που αναθέτει επί σειρά ετών ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε ιδιώτες αναδόχους δεν περιορίζονται στην παροχή λογισμικού υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης και την υποστήριξη σε τεχνολογικά θέματα, αλλά περιλαμβάνουν καθήκοντα διοικητικής φύσης ως αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας καταβολής επιδοτήσεων σε ανταπόκριση σχετικών αιτημάτων των παραγωγών. Σε αυτά τα καθήκοντα περιλαμβάνονται η διεξαγωγή διασταυρωτικών ελέγχων, η διόρθωση σφαλμάτων μέσω διοικητικών πράξεων, αλλά και η πληροφόρηση αναφορικά με διοικητικές διαδικασίες. Συνεπεία τούτων, δημιουργείται εξάρτηση της διαδικασίας καταβολής επιδοτήσεων από την εταιρεία - τεχνικό σύμβουλο και ως εκ τούτου αποδυνάμωση του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος, όπως αποδείχτηκε από το πόρισμα, αδυνατεί να επιτελέσει πλήρως το έργο του χωρίς τη συνδρομή του ιδιώτη αναδόχου.

Πέραν, όμως, της ως άνω πρωτοφανούς κατάστασης που καταδεικνύει την πλήρη αποδιοργάνωση και τις σοβαρές ελλείψεις του συστήματος σε επίπεδο μηχανογραφικών εφαρμογών και διοικητικών διαδικασιών, τα τελευταία χρόνια, όπως γνωρίζετε, βγαίνουν στο φως της δημοσιότητας και **καταγγελίες για παράνομη λήψη ενισχύσεων** από παραγωγούς με εμπλοκή και Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων (ΚΥΔ), με τον ΟΠΕΚΕΠΕ να απευθύνεται στην Δικαιοσύνη. Συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα, την τελευταία περίοδο λαμβάνει μεγάλες διαστάσεις η αποκάλυψη παράνομων επιδοτήσεων, με τις καταγγελίες να πληθαίνουν, γεγονός που έχει κινητοποιήσει ακόμα και την οικονομική αστυνομία, όπως συνέβη σε μεγάλο ΚΥΔ της Νότιας Ελλάδος. Την ίδια ώρα και άλλες υποθέσεις φτάνουν στα δικαστήρια. Μάλιστα σε συγκεκριμένο άρθρο² αναφέρεται ότι κατά την εκδίκαση σχετικής υπόθεσης παράνομων επιδοτήσεων, δικαστικός λειτουργός έκανε αναφορά παραλληλίζοντας την υπόθεση με όσα συμβαίνουν στην Κρήτη. Επίσης αναφέρεται ότι στις 20.12.2023, ο ΟΠΕΚΕΠΕ υπέβαλε έγγραφη αναφορά στην Δικαιοσύνη για τη διερεύνηση σοβαρής υπόνομιας απάτη 27 παραγωγών και ενός ΚΥΔ, οι οποίοι στοχεύουν στην απόσπαση ενισχύσεων με τη δημιουργία τεχνητών συνθηκών. Ενώ, σε άλλο άρθρο³ αναφέρεται ότι σύμφωνα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, τα αποτελέσματα του ελέγχου υπέδειξαν ισχυρές ενδείξεις τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης **αξιόποιων πράξεων από το σύνολο των ελεγχόμενων και απάτη κατά των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** και ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ διερευνά και άλλες περιπτώσεις ΚΥΔ στις οποίες διαφαίνεται πιθανή εμπλοκή τους στην υποβολή δηλώσεων για την δημιουργία τεχνητών συνθηκών λήψης ενισχύσεων. Σε όσες περιπτώσεις εντοπιστούν ενδείξεις δημιουργίας τεχνητών συνθηκών λήψης ενισχύσεων, θα αποστείλει αναφορά στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

² <https://www.ypaithros.gr/dikaiosyni-stelnei-opekepe-nees-ypotheseis-paranomis-lipsis-enisxyseon/>

³ <https://www.ot.gr/2023/12/20/agro/opekepe-sti-dikaiosyni-gia-diereynisi-yponoias-gia-apati-27-paragogoi-kai-ena-kyd/>

Σύμφωνα με άλλο δημοσίευμα⁴, στις 31 Οκτωβρίου 2023, το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε την ετυμηγορία του για υπόθεση απάτης με επιδοτήσεις κτηνοτρόφων, η οποία ήταν αποτέλεσμα έρευνας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΡΡΟ). Όπως αναφέρει η ΕΡΡΟ, εννέα κατηγορούμενοι, όλοι κτηνοτρόφοι στην περιοχή των Τρικάλων, είχαν κατηγορηθεί είτε ότι δήλωσαν περισσότερα βοοειδή από όσα είχαν, είτε ότι δήλωσαν βοοειδή ενώ δεν είχαν, προκειμένου να λάβουν ενισχύσεις από την ΚΑΠ και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) της ΕΕ. Η συνολική εκτιμώμενη ζημιά για τον προϋπολογισμό της ΕΕ ανέρχεται στις 270.000 ευρώ. Το θέμα, σύμφωνα με το εν λόγω δημοσίευμα, είχε φέρει στην ευρωπαϊκή δικαιοσύνη ο τότε πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ καθηγητής Δρ. Γρηγόρης Βάρρας.

Έτερο δημοσίευμα⁵ κάνει λόγο για «κανονικό πάρτι» από επιτήδειους οι οποίοι συνεχίζουν να δηλώνουν στρέμματα σαν βοσκοτόπια και να εισπράττουν αγροτικές επιδοτήσεις παράνομα. Όπως αναφέρει ο πρόεδρος της Ε.Α.Σ. Νάξου «στη Νάξο δηλώνονται στρέμματα στο ΟΣΔΕ από την υπόλοιπη Ελλάδα για να εισπράξουν ενισχύσεις και την ίδια στιγμή αφαιρούν αυτά τα χρήματα από τους πραγματικούς αγρότες του νησιού. Αυτό που είναι εξοργιστικό είναι ότι αν οι πραγματικοί αγρότες της Νάξου δήλωναν στο ΟΣΔΕ αυτά τα στρέμματα λόγω επικάλυψης θα τους έβγαζε κόκκινο το σύστημα και θα ήταν μη επιλέξιμα.

Ομοίως, παλιότερο δημοσίευμα⁶ αναφέρεται σε πολυσέλιδη «έκθεση» που καταγράφει αναλυτικά την «απάτη του αιώνα» με τα επιλέξιμα βοσκοτόπια στην ηπειρωτική Ελλάδα και τις ενισχύσεις από το Εθνικό Απόθεμα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η μηχανή του «κουλοχέρη» που έχει στηθεί από συγκεκριμένα ΚΥΔ και κλειδούχους του ΟΣΔΕ, ανάμεσα σε άλλα περίτεχνα, φαίνεται να κάνει τα στραβά μάτια και σε μισθωτήρια που έχουν συνταχθεί εκπρόθεσμα και σίγουρα μετά τις 31.5.2019, καταγγέλλουν μελετητές - ιδιοκτήτες ΚΥΔ της Κρήτης.

Κύριε Υπουργέ, τον περασμένο Ιούνιο αναλάβετε καθήκοντα Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και μόλις προχθές διορίσθηκε νέο Δ.Σ. στον Οργανισμό. Σε δηλώσεις σας επισημάνατε ότι **στόχος του Υπουργείου και της Κυβέρνησης είναι ένας ΟΠΕΚΕΠΕ που θα λειτουργεί με δικαιοσύνη, διαφάνεια, συνέπεια και ταχύτητα**, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι **«Δεν υπάρχει καμία περίπτωση να κρύψουμε κάτω**

⁴ <https://www.agrotypos.gr/ektrofes/ageladotrofia/dikastikan-ktinotrofoi-gia-psevdeis-diloseis-zoon-epestrepsan-ta-chrimata>

⁵ <https://www.agrotypos.gr/chrima/opekpe-ypaat/opoios-thelei-dilonei-oti-thelei-sto-osde-ti-kataggellei-o-dimitris-karounis>

⁶ <https://www.agronews.gr/thesmika/195222/to-deutero-meros-tis-kataggelias-ton-kud-gia-agona-voskotopia-ekprothesma-misthotiria-kai-stirixi-ek-ton-eso/>

από το χαλί το οτιδήποτε. Δεν θα χαριστούμε σε κανέναν, όποιος κι αν είναι, όπως κι εάν λέγεται, είτε είναι συνάδελφός σας, είτε είναι πρώην πρόεδρος της Διοικήσεως».

Για τους ανωτέρω λόγους, ερωτάσθε κύριε Υπουργέ,

- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε και πότε - δεδομένου ότι έχει ήδη παρέλθει άπρακτο το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών από τότε που αναλάβατε καθήκοντα Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - **για τη διασφάλιση της πλήρους πρόσβασης και του ελέγχου των συστημάτων λογισμικού από τον ίδιο τον ΟΠΕΚΕΠΕ, σύμφωνα με τα προτεινόμενα στο εν λόγω πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη;**
- Για ποιο λόγο ανατέθηκε ξανά – σε χρόνο που είχατε ήδη αναλάβει Υπουργός – σε ανάδοχο ιδιώτη και δη **σε ένωση εταιρειών πληροφορικής**, η ανάπτυξη και η υποστήριξη των αναγκαίων πληροφοριακών συστημάτων **για την παρακολούθηση και τη διαχείριση της νέας ΚΑΠ**, με συμβατικό μάλιστα τίμημα ποσού 19.443.839,84€, αφού γνωρίζετε ότι είναι αναγκαίο, για την εύρυθμη και ορθή λειτουργία του Οργανισμού, να ενισχυθεί ο θεσμικός του ρόλος;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε σε **επίπεδο προληπτικού ελέγχου, προκειμένου να εξαλειφθεί το φαινόμενο χορήγησης παράνομων επιδοτήσεων** σε παραγωγούς με εμπλοκή, κατά τα ανωτέρω, και των ΚΥΔ;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για να χυθεί άπλετο φως στις **καταγγελίες** που έχουν ήδη δει το φως της δημοσιότητας και σε όσες άλλες **υποθέσεις εκκρεμούν στα Δικαστήρια**, δεδομένου ιδίως ότι πρόκειται για ευρωπαϊκές ενισχύσεις για τις οποίες ασκείται έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά και την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Δημήτριος Νατσιός

Ασπασία Κουρουπάκη

Γεώργιος Ρούντας

Σπυρίδων Τσιρώνης

Αναστάσιος Οικονομόπουλος

Κομνηνός Δελβερούδη

Νικόλαος Βρεττός